

УДК 7.016.4:111.852 (043.2)

Басараба І.

Національний авіаційний університет, Київ

ЕКІБАНА ЯК ПРАКТИЧНА ЕСТЕТИКА

Екібана – це традиційне мистецтво японців, спосіб передачі свого настрою й світовідчуття через квіткову композицію. Цей вид мистецтва поєднує в собі техніку komponування рослин з тонкою філософією життя.

З мистецтвом екібани у свідомості європейця пов'язана низка ознак: чітка структурність і асиметричність композиції, символізм і алегоризм образу, суворі співвіднесеність з порами року, визначеність її адресата в просторі і в часі. Найчастіше європейцями екібана розглядається як легке і приємне заняття у вільний час. Тоді як в Японії це мистецтво продовжує залишатися об'єктом серйозного пізнання, тривалого і трудомісткого навчання, освоєння священного ритуального дійства. Для японців екібана залишається не тільки елементом національної культурної традиції, але і довершеною моделлю всесвіту.

Культ хризантеми і вміння складати композиції з квітів прийшли з Китаю до Японії. Шістнадцятипелюсткова хризантема «кику» («сонце») стала культовою квіткою імператора Японії, а мистецтво аранжування квітів – ікебана – розвивалося так бурхливо, що незабаром вийшло за рамки релігійного обряду – підношення Будді. Екібана почала грати велику роль у культурі та житті суспільства. Коріння японського мистецтва аранжування квітів йдуть в VI століття, коли в Японію приходить буддизм. Вже півтори тисячі років ця традиція, не перериваючись, продовжує розвиватися, збагачуватися новими фарбами та ідеями.

Дослівно «ікебана» перекладається як «квіти, які живуть». Проте найбільш точним поняттям буде поняття «друге народження». В основі цього мистецтва в Японії лежить не ідея продовження старого життя рослини, а ідея створення «другої реальності», особливого мікросвіту, який на новому духовно-естетичному рівні відтворює природу. Ікебана ґрунтувалася на протистоянні двох сил – світла й темряви. У композиції використовуються дві гілки, які символізували небо і землю.

Існує багато напрямків цього стародавнього японського мистецтва, які розвиваються і до цього дня. Екібана – мистецтво, яке підвладне як слабкій так і сильній статі в будь-якому віці.

За сторіччя свого існування екібана знайшла нові риси, але, не втратила головного – здатності філософськи споглядати світ.

В Україні мистецтво екібани знайшло чисельних прихильників і послідовників, адже наші сучасники сприймають її як частину загадкової культури Японії, як можливість доторкнутися до давніх традицій Сходу.

Науковий керівник: Мокляк Л. І., доцент НАУ